

В. Кухар, академік НАН України, голова Державного фонду фундаментальних досліджень, почесний директор Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України:

«...Добре відомо, що інновації – справа витратна. Близько 7 % коштів спрямовується на науку, 17–20 % – на ДКР, а решта – на організацію виробництва. Як видно, перші кроки збиткові, вони не дають ніякого прибутку. Тому насамперед мають бути стимули для того, щоб налагодити випуск нової продукції, організувати її виробництво, і структура технопарків була побудована абсолютно правильно. Причому витрати з боку держави передбачалися зовсім невеликі – або надання безвідсоткового кредиту, або пільговий період оподаткування.

...У всіх розвинених країнах світу є глибоке розуміння необхідності фінансування фундаментальної науки. Різні держави виділяють на це від 2 до 3 % ВВП. Однак бюджетне фінансування становить лише близько половини коштів, решта грошей приходять у науку від промисловості та бізнесу. Я розумію, що є сфери знання, пов'язані виключно з теоретичними розробками, але якщо йдеться про фармацевтику, тонку хімію, тут неможливо відірвати фундаментальні дослідження від прикладних. І промисловість охоче фінансує науку, лише коли бачить цікаві для себе результати. Такий двосторонній потік фінансування є найкращим способом організації науки в цілому. Технопарки й мали відіграти роль посередника, містка, що з'єднує промисловість і наукові дослідження. Потрібно усвідомлювати, що окремі промисловці або бізнесмени, як правило, просто так ніколи не підтримуватимуть науку. Вони мають бачити конкретний результат, який їх зацікавить, а для того щоб отримати такий результат, необхідний високий рівень наукових досліджень і розробок. Зі свого боку державі слід показати свою зацікавленість в інноваціях, особливо – значущих для життя суспільства.

Роль держави, до речі, можна звести до мінімуму – це організація внутрішнього життя країни, що відображує бажання і прагнення нації, правопорядку, оборони, базового рівня охорони здоров'я та освіти, базова підтримка науки і культури. Дуже важливою є стимулююча роль держави, яка допомагає спрямовувати економічний розвиток у потрібне для країни русло. Але найголовніше, держава має залишити собі мінімум регуляторних функцій, не заважати, надати всім галузям можливість працювати і заробляти гроші. Сьогодні ж, навіть якщо у вас є перспективна ідея, ініціатива, бажання щось зробити, вам дуже швидко обрізають крила, втискають у жорсткі рамки ліцензування, квотування. Звичайно, регуляторна функція держави необхідна, але вона має бути в межах розумного. Я наведу дещо перебільшений приклад, який ілюструє логіку регуляторної діяльності нашої держави сьогодні. Столові прибори – ніж і виделка – це дуже небезпечні інструменти. Ними можна поранити, покалічити і навіть убити. Але чому тоді виробництво столових

приборів не є ліцензованим видом діяльності? Чому вам не треба одержувати особливий дозвіл на реалізацію цього товару? Чому громадяни, купуючи виделку, не повинні надати довідку про закінчення курсів з користування цим предметом? І хіба не має бути суворої звітності щодо обігу виделок і ножів?»
(Мележик О. Учені не повинні самоізолюватися від життя країни. Інтерв'ю з академіком НАН України В. П. Кухарем // Вісник НАН України. – 2015. – № 4. – С. 6).